

Per Olaf Lindteigen, aðalskrivari í norska Senterflokkinum:

-Vit vilja hjálpa føroyingum at byggja upp eina oljuvinnu

Heldur enn at brúka stóran part av oljuyvirskotinum til at útbýggja í fjarskotnum londum sum Azerbadjan og Sudurkinesiska havinum, eiga norðmenn at brúka pengar uppá at stuðla eitt nú Føroyum við eini útbýgging av oljuvinnu

JAN MÜLLER

Stendur tað upp til norska Senterflokkin- og tað ger tað í stóran mun - so fer nakað meira ítökiligt at verða gjørt frá norskari síðu fyri at betra um samvinnuna millum Noreg og Føroyar - og soleiðis við Grønland og Ísland. Tað eru søgd alt ov nógv vøkur orð, uttan at nakrar gerðir liggja aftanfyri. Hetta vil Senterflokkurin, sum er við í norsku minnilutastjórnini, broyta. Og fyri at hetta ikki aftur bert skulu vera tón orð og lyfti vitjaðu umleið 30 senterpolitikarar, felagsleiðarar o.o. í Føroyum herfyri.

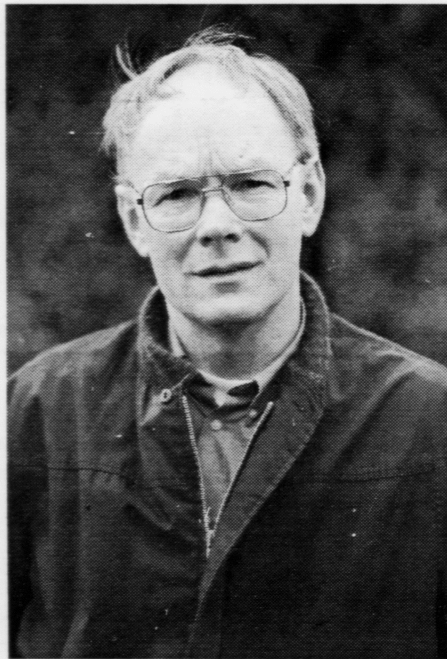
Millum teirra var eisini aðalskrivarin í Senterflokkinum, Per Olaf Lindteigen. Hann er í dag limur av norska stórtínginum. Til seinasta val var hann limur í Fíggarnevndini hjá stórtínginum.

Per Olaf Lindteigen sigur við Sosialin, at tað í stevnu-skránni hjá flokkinum greitt stendur, at útórðursamstarvið skal mennast og at ikki bert Norðurnoreg skal vera við í hesum samarbeiði. Alt Noreg og allir norðmenn skulu vera við til at menna hetta so týðandi samstarvið í Norðuratlants-havi.

Nógv burturúr

Per Olaf Lindteigen sigur seg hava fingið nógv burturúr Føroyaferðini og fer hann nú at fyrireiggja úrslitið fyri sínum starvsfeløgum, og hesir eru ikki einkisigandi í norsku politikki. Tað eru m.a. oljumálaráðharrin, fiskimálaráðharrin og mentanarmálaráðharrin. Alt ráðharrar, sum so ella so hava og ætlandi skulu hava stórra týðning fyri samvinnuna millum Føroyar og Noreg í framtíðini.

Per Olaf Lindteigen sigur, at eisini norðmenn eru sera spentir um úrslitið av føroyska valinum. So skjótt valið er av fer tað nevnliga at koma ein innbjóðing frá norsku myndugleikum til lögmann og oljumálaráðharran at vitja Noreg. Æt-

Per Olaf Lindteigen, aðalskrivari í norska senterflokkinum heldur, at norska stjórnin nú eigur at gera nakað ítökiligt fyri at stuðla føroyingum í royndum at byggja upp eina oljuvinnu. Mynd Jens K. Vang

lanin var, at lögmaður skuldi fara til Noregs herfyri men hann settist aftur av ringum veðri.

Hóast eitt ókt samstarv millum Noreg og Føroyar fer at snúgva seg um fiskivinnu, ferðavinnu, mentan og mangt annað, so dyrlur aðalstjórin í Senterflokkinum ikki fyri, at norðmenn eygleiða komandi føroysku oljuvinnuna við stórum áhuga.

Hann heldur norðmenn við sínum drúgvu royndum og nógvu vitan á økinum kunnu vera við til at hjálpa føroyingum ávegis, soleiðis at føroyingar eisini sleppa undan at gera tey stóru mistøkini.

Hann vísir á, at tað eru so stór og sterk kapitaláhugamál í hesi vinnu, at ein má

vera á varðhaldi. Tað er ikki víst, at stóru multinationalu oljufeløgini eru mest hugað fyri, at Føroyar skulu fáa sum mest burturúr. Royndirnar aðrastaðni vísa eisini, at oljufeløgini eru mest hugað fyri at kunna taka sum mest av vinningini úr oljuvinnuni skjótast tilber. Og tað er als ikki víst, at hetta er tað, sum gagnar Føroyum best. Tí heldur Per Olaf Lindteigen, at føroyingar eiga at hugsa seg væl um. Føroyingar eiga at hava lóg, sum tryggjar, at rætturin liggur hjá føroyingum. Ein má hava frælsi til at bestemma.

Skal koma fólkinum til góðar

-Vit í Noregi hava frá fyrstan tíð gjørt eina lóggávu,

Norska stjórnin og stórtíngið eiga nú at broyta uttanríkispolitikiin móttvegis londunum í Útnorði, Føroyum, Íslandi og Grønlandi og ganga meira virkið inn fyri at menna hesi økini

sum hevur tryggjað, at virðið av oljuni er komið fólkinum til góðar, og her haldi eg føroyingar kunnu gera brúk av okkara royndum.

Hann sigur víðari, at fá lond í heiminum hava verið so avgjörd í oljupolitikkinum sum Noreg. Nú Noreg hevur EBS-avtalu við ES er landið eitt sindur meira bundið, men kortini hava norsk virki enn fyrimunir, og haraftir kemur sersaka norska skattingin av oljuinntøkunum, sum er sera høg, 78% av yvirskotinum.

Per Olaf Lindteigen heldur fyri, at tað kunnu vera stóður, har tað veruliga lönar seg at stýra virkseinum, soleiðis at tað ikki verður ov stórt. -I má ikki gå for raskt frem. Tí gera tit tað, verða broytingarnar í samfelagnum alt ov stórar og ov skjótar, at tað fer at skapa ójavnág og ótryggleika. Oljumenningin má vera í tráð við føroysk ynski og áhugamál og ikki hvussu skjótt útlendsk oljufeløg vilja hava yvirskotið út.

Vit spurdu Per Olaf Lindteigen, um hann heldur føroyingar megna at fyrisita og handfara allar oljupengarnar, um stórar oljukeldur verða funnar her!

-Tað er eingin vanlucka, um ein partur av oljuni liggur órørður í 100 ella fyri tað 1000 ár. Tí eiga ikki at taka meira upp, enn tykkara samfelag tørvar og tolar.

Uppá fyrispurning, hvussu hann heldur føroyskir myndugleikar skulu fyrihalda sær, um so er, at eini 20 ella 30 oljufeløg søkja um loyvi at bora sigur Per Olaf Lindteigen, at royndirnar í Noregi vísa, at finnur tú fyrst olju, og tað eru nógv oljufeløg, sum gera tað, so er ógjørligt at venda aftur. Tempoið er ógjørligt, og tørfert er at steðga hesum aftur seinni.

-Tí vil eg mæla tykkum til: avmarkið heldur talið á lisensum (loyvum) og legg-ið tykkum eftir feløgum, sum hava víst í praksis, at tey hugsa uppá longri sikt, og sum góðtaka avgerðirnar hjá myndugleikum og ikki mótarbeiða áhugamálunum hjá tí landinum, sum

tey hava fingið konsessión frá.

Hann vísir á, at norðmenn máttu verða rættliga avgjördir móttvegis eitt nú amerikanskum feløgum, soleiðis, at tey røktu og virdu norsk áhugamál.

Privat og almenn oljufeløg

Norðmenn hava í dag trí stór oljufeløg, Statoil, sum er alment, Norsk Hydro, sum er bæði alment og privat, og so Saga, sum er privat. Per Olaf Lindteigen hevur roynt at fylgt við í tjakinum í Føroyum, hvat er best hjá føroyingum at gera á hesum øki.

Hann heldur, at skipan við bæði almennum og privatum oljufelag er góð. Hann heldur eisini, at tað er umráðandi at hava eitt alment felag, sum kann samarbeiða við flest øll onnur oljufeløg, og harvið byggja upp ekspertisu og kompetansu.

Per Olaf Lindteigen vísir á, at talan er um „very big business“, og at tað tí er ómettaliga týðandi, at føroyingar ikki leggja øll eggini í eina kurv.

-Eiga føroyingar at samstarva við tey norsku feløgini?

-Tað mugu tit sjálvir gera av. Men tað viljið ikki verði ónáttúrligt, tá hugsað verður um mentanarbondini og fyrimunirnar annars framum at samstarva við eitt nú amerikonsk og fronsk feløg. Bretsku feløgini skal eg vara meg fyri at siga nakað um.

Vit vilja hjálpa

Nú Per Olaf Lindteigen skal til at greiða sínum politisku arbeiðsgevarum eitt nú oljumálaráðharranum, frá ferðini í Føroyum, so heldur hann tað ikki vera óhugsandi, at úrslitið kann bliva ein miðvís roynd frá norskari síðu at vera við til at menna føroyska oljuvinnu, og her hugsar hann bæði um at geva føroyingum lut í royndunum á útbúgvingarøkinum, mentanarøkinum og á øðrum økjum. Sjálvur sær hann ikki burtur frá, at norskir oljupengar kunnu brúkast til beinleiðis at gera føroyingar betri fórar fyri at

møta hesi stóru avbjóðing.

Per Olaf Lindteigen sigur, at nógv staðni í Føroyum møtti hann fólki, sum vóru ørg inn á norðmenn, tí norðmenn eru bara hugaðir fyri samvinnu, tá hetta kann gagna teimum. -Eg havi varhugan av, at føroyingar halda okkum norðmenn vera sera afturhaldandi at lata nakað úr egnum lumma uttan at skula fáa eins nógv afturfyri, og hetta havi eg skrivað mær aftan fyri oyráð. Tað verður ein av boðskapunum eg havi við mær aftur til mínar arbeiðsgevarar í stjórnini.

-Eg síggi tað soleiðis, at tit eru eitt ómettaliga ríkt land bæði so og so. Tað er bara ein spurningur at fáa byrjunarkapital til at fáa maskinarið at ganga við egnari hjálpi. Per Olaf Lindteigen vísir í hesum sambandi á somu støðu, tá teir í senterflokkinum vórðu skuldsettir fyri at ganga biddaraferð til Oslo og økini sunnanfyri, tá teir vildu menna vinnulívið í Norðurnoregi.

-Eg vóni, at úrslitið av hesi ferðini kann verða, at vit gera eina skrá fyri vitjanina hjá komandi lögmanni og oljumálaráðharran. Vónandi kann niðurstøðan av slíkari vitjan verða, at tað verður mælt til at hjálpa Føroyum við pengum og øðrum at byggja upp føroysku oljuvinnuna. Sjálvur haldi eg tað er meira náttúrligt fyri eitt norskt statsoljufelag at gera fløgur og hjálpa til í Føroyum enn tað, sum nú verður gjørt í fjarskotnum økjum sum Azerbadjan og Sudurkinesiska havinum ella aðrastaðni í heiminum, har vit í veruleikanum als ikki hava traditión fyri at arbeiða og har demokrati als ikki er til.

-Nú kenni eg støðu føroyinga til Noreg og norðmenn, og hetta hevur fingið meg at sanna, at tað er umráðandi at nótta menngera norskan uttanríkispolitikk móttvegis Føroyum, Íslandi og Grønlandi.

Hann sær ikki nakað til hindurs fyri, at ein partur av norska ilöguyvirskotinum kann verða brúkt í einum øktum útórðursamstarvi.